

Авторска справка

за приносите в трудове на доц. д-р **Красимир Стоилов Стоилов** – преподавател в катедра “Етнология” при Историческия факултет на СУ “Св. Климент Охридски”

Традиционно народно жилище в Средните Родопи. – Българска етнография, 1980, № 2, 51-61.

На базата на лично събран етнографски теренен материал се проследява архитектурното и планово-композиционното развитие на среднородопското народно жилище. Подчертани са регионалните му специфики в рамките на българската (и в частност родопската) традиционна архитектура.

Към въпроса за развитието на славянската материална култура /по данни на народната архитектура/. - Проблеми на културата, 1986, № 1, 92-106.

Българско традиционно селско жилище /XVIII-XIX век/. – Векове, 1985, № 2, 3-13.

Тези статии са резултат от сравнително-типологично изследванена народното жилище на източните и южните славяни. В първата се използват предимно археологически данни (като база за сравнение) и се извежда типологичната близост и взаимовлияние. Тези данни дават основание на автора за написването на втората статия, в която се разглежда само българското традиционно жилище и се извежда на преден план необходимостта от промяна не само на границите на неговите подтипове, но и на типове традиционна архитектура в Югоизточна Европа.

Традиционно жилище и народна вяра (По материали от обичаите при раждане, сватба и смърт). – Втори международен конгрес по българистика. Доклади, Т. 8, Етнография. С., 1986, 198-205.

Тема на изследването е отново традиционното жилище, но този път погледнато през мирогледните представи на българите, които ни дават обичаите при раждане сватба и смърт (очертаващи неговата същност като микрокосмос).

С отворени врати към света и хората. – Аспекти на етнокултурната ситуация в България. Т. 1, 1992, С., 239-243.

Стереотипи на поведение при мюсюлманите. - В: Етническата картина в България. Проучвания. С., 1992, 110-116.

Гост и гостоприемство - етнически стереотипи на по-поведение в селската жилищна среда. – Връзки на съвместимост и несъвместимост между християни и мюсюлмани в България. С., 1994, 279-285.

Резултат от продължително теренно изследване на последиците от т. нар. Възродителен процес в България и връзките на етническа съвместимост и несъвместимост между християни и мюсюлмани, тези статии включват в научен оборот нов етнографски материал. Той доказва, че на битово равнище няма междуетнически конфликт, а регулирани от народната култура взаимоотношения, а също така и основните причини, пораждащи такова противопоставяне. Това са предимно политическият натиск и пропаганда, изтъкващи на фона на слабото икономическо развитие.

Митологични следи в параклиси в Асеновградско. – Родопи, 1993, № 2, 23-24.

Les chapelles et le temps mythique. - Les temps de L Europe. Temps mythique europees. Strasbourg, 1994. Vol. 2, p. 220-223.

Жертвоприношения при патронните празници на параклисите. / Регионални особености на култа към светците в Асеновград - общ анализ/ - Изв. ист. музей Кюстендил, Т. 5, 1993, Кюстендил, 1998, 107-109.

Поставя се въпросът за по-широкото използване на църковната архитектура като извор за етнологичното изследване на народния култ към светците; на синкретизма между езичеството и християнството в църковния и народния календар; и съвместяването на светийските култове (като отражение на осмислянето им в народното съзнание).

Девет часа назад. Мексико – за света, небето и хората. С., 1994, 100 с.

В монографията авторът представя своя етнографски дневник – пътепис от пребиваването си в Мексико и при индианците от п-ов Юкатан. Така в научен оборот е включен нов етнографски материал от тази страна (пречупен през лични преживявания).

Жилище. – Странджа. Материална и духовна култура. С., 1996, 141-158.

Това е първото етнологско сравнително-типологично изследване на странджанското народно жилище на фона на общобългарската традиционна архитектура.

С Колесницата на Слънцето из Родопската Света гора.

Асеновградските параклиси – култ и календар. С., 1997, 110 с.

Монографията представлява историко-етнологско изследване на Асеновградските параклиси като култовата архитектура, разкриваща редица страни на синкретизма между езичеството и християнството, чрез който се обяснява формирането на народния култ към светците и тяхното съвместяване в изграждания през вековете своеобразен пространствен календар (термин, въведен от автора). Отделено е внимание и на важния въпрос за календарната стратегия на Църквата при съставяне на празничната система от християнски култове.

Култът към светците в Средните Родопи. Ч. 1. - Rodopika, 2002, № 1-2, 389-398.

Шестнадесет века християнство в Родопите. /Пространствени свидетелство за култа към светците в Смолянско/. – Rodopica, 2007, № 2, с. 7-22.

Култът към светците в Средните Родопи. Ч. 2. – В света на човека.

Сборник в чест на проф. дин Иваницка Георгиева. Т. 2. С., 2008, 101–120.

В тези статии авторът поставя началото на изследване на култа към светците (избрани за патрони на храмове) в района на Средните Родопи, като се засяга и важноста на въпроса за християнизацията на местното тракийско население през IV-V в.

В конака на Св. Константин. Още за с. Българи и пътя на нестинарския транс. – Бълг. фолклор, 2005, № 4, 27-36.

Приносният характер на тази статия е в представянето за първи път на резултатите от едно десетгодишно изследване на засечената от автора в конака на св. Константин (в с. Българи) силна магнитна аномалия. Изказано е предположение, че тя подпомага нестинарския транс, до който води силната вяра и музиката от тъпана и гайдата в затвореното пространство на този малък храм.

Свещените извори в Странджа. – Българско средновековие: общество, власт, история. Сборник в чест на проф. д-р Милияна Каймакамова. С., 2013, 466-488 (В съавторство с Ив. Георгиева).

Плод на изследване на нестинарството в Странджа (съвместно с проф. Иваничка Георгиева), тази статия дава за първи път пълно описание (и списък) на регистрираните от авторите свещени извори (аязми), както и обяснение на техните лечебни свойства, които идват не само вярата на местното население, но и от химичните свойства на водата в тях (доказани чрез анализ в лабораторни условия).

За християнизацията на среднородопските беси /края на IV – началото на V век/ - Етноложки проучвания в началото на XXI век. Ethnologia Academica, № 8. С., 2015. с. 9-37.

Пространственият календар на Средните Родопи. С., 2017, 150 с.

Студията за покръстването на бесите в Средните Родопи е част от монографичното изследване на техния пространствен календар, който формират регистрираните в тази част на планината параклиси, църкви и християнски топоними. Най-важните научни приноси са: в новия прочит (и анализ) на писмените и археологическите извори за покръстването на местното тракийско население (акт, който приемат доброволно и без съпротива); анализирана е календарната стратегия на Църквата при съставянето на християнската празнична система, което насочва в нови посоки битовото християнство и синкретизма между езичеството и християнството; в тази връзка

е показана също ролята на Църквата при формиране на народния култ към светците, както и мотивите на вярващите в избора им на един или друг от тях (водени предимно от стопански мотиви); резултат от този избор е и издигането на храмове в чест на избраните светци; така се формира своеобразния пространствен календар на планината, представен от християнските паметници в нея, а заедно с това от обичаите и обредите в пространствено откроените светийски празници; обърнато е специално внимание и на символиката на християнския храм, за да се покаже желанието на вярващите да видят и лицата на “своите” светци в него (дори прекрачвайки, заедно със зографите, установени в иконографията му правила).